

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Bokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Beseda o delegacijah.

Uni torek, dne 1. marcija, ste lepi mestisestri, Buda in Pešta, dobili imenitne goste — avstrijsko in ogersko delegacijo. Ob enem pa so se tudi svitli cesar tje pripeljali. Človek se pri tem lahko vpraša: čemu se je to zgodilo?

Delegaciji ste bili že za to leto svoje delo storili ter ste, kar so vkupni ministri za letos denarja terjali, jim ga že dovolili. Nič bi jima torej ne bilo več treba, se še na novo sniti, ko bi bilo po pravem hodilo. Ali to je ravno, vkupni državi je postalo več denarja treba in tega dovoliti je pravica delegacij. Zato so ji tedaj svitli cesar na novo sklicali in vkupni minister za vojaštvo jima je predložil načrt postave, v katerem stoji, da bode treba za vojaštvo letos celih 52 $\frac{1}{2}$ milijona več izdati, kakor ste one že dovolili. Tega denarja se je nekaj že naprej porabilo, drugo pa se še bode, v vsem tje do 27 $\frac{1}{2}$ milijona, ostalih 25 milijonov pa še se porabi le takrat, ako postane sila, t. j. vojska.

Obe delegaciji ste sedaj že tudi v to privolili in še za trenutje se niste tega branili — pač lep dokaz, da še avstrijska ljudstva imajo srce za čast naše mile Avstrije. Cela stvar se suče sedaj še samo za čast, za veljavo cesarstva, za vojsko še menimo, da ne toliko. Mogoče je namreč, da terja katera država kaj od naše, česar ta ne sme dati, ali da si lasti kaj, česar ne sme naša pripustiti, dokler še ji je kaj za blagor njenih ljudstev. Obekrati pa ne izda beseda, treba je djanja, če do tega pride.

Blizu isto sta tudi ministra grof Bylandt pa grof Kalnoky izgovorila v delegacijah, ko sta jima predložila gorenji načrt postave. Naši bralci pa zato ne izgubé ničesar, če jim tu ne podamo njunih besed. Take so bile, da si iz njih človek lahko povzame vse za mir, a tudi vse za bližnjo vojsko, če se je — boji.

Ker ne maramo vznemirjati naših bralcev, pa še po vrhu čutimo tudi premalo lastnosti

za preroka v sebi, zato ne rečemo na vprašanje: Kaj pomeni teh 52 $\frac{1}{2}$ novih milijonov, ali mir ali vojsko? — ne, da še nam ostane mir, a tudi ne, da nam nastane vojska. Oboje je mogoče, nobeno pa ni nemogoče.

Nekaj druga je, zakaj da govorimo dnes o delegacijah na tem mestu. Kakor še more biti nikoli poprej, tako se kaže sedaj v tem zasedanju, kaj veljate delegaciji v našem cesarstvu. Oni ste zelo imenitni napravi v kolu naše državne mašine in ste vredni, da ji človek pozna. V naslednjih vrstah povemo zato našim mlajšim bralcem v podučenje, kaj da ste delegaciji in kake da so njune pravice.

(Konec prih.)

„Črna vojska“, nje namen in sestava.

Težko, da seže katera postava s tako trdo roko med ljudstvo, kakor to stori postava o „črni vojski“. Kdor stoji v 19. pa tudi, kdor še ni prsetopil 42., oziroma 60. leta, vsi ti moški stojé v njenem jarmu. Iz njega ta postava ne izpusti lahko nikogar. Dolga sicer ta postava ni, kajti šteje le borih 12 §§, vendar pa tiči v njej toliko, da je ministerstvo za dež. brambo celi kup uredeb izdalo gledé nje.

Iz le-teh pa se vidi še le prav, kaj da ona pomeni. Našim bralcem podamo v naslednjih vrstah ne postave, saj bi jim z njo ne ustregli veliko, pač pa poduk o njej. V njem bodo vse potrebno izvedeli in mi jih le prosimo, naj si shranijo te številke, v katerih pride le-ta poduk. Še v poznejših letih utegne jim prav dobro streči. V njem pa se držimo poduka, kakor ga ima „Slovenec“ v mesecu februvariju. Torej začnimo!

Kaj je namen črne vojske? — Najprej skliče se ona za to, da podpira stalno armado in brambovce, potem pa da opravlja v boju vsa pomočna dela, ki so bila sicer rednim vojakom na skrbi n. pr. utrjenje kake vasi ali kraja, napravljanje kake ceste ali mosta, iz-

vršenje pisarij, prenašanje in obezovanje ranjenih vojakov, straženje ob mejah. Najhujše pa je to, da jim bode vstopiti v vrsto redne armade, kedar nastane vrzel v njej, to se pravi, kedar jih večje število pade. Vsled tega deli se tudi črna vojska v tri vrste. V prvi stojé čete, katerim je skrbeti za vojaško službo v posadkah, t. j. v tistih krajih, kjer so bili sicer vojaki in pa za stražo ob državnih mejah. V drugi pa stojé tisti, ki so odločeni, da opravljajo dela, ki so več manj potrebna o kakí vojski in v tretji vrsti stojé tisti možje, katerim bode treba, ako je sila, stopiti v ogenj mesto vojakov, ki so že padli.

Kako je poveljništvo črne vojske? — Najvišji zapovednik črne vojske je svitli cesar Franc Jožef I. On edini odloči, kedar in kje se naj skliče v orožje črna vojska. Poveljništvo pa je v rokah c. kr. ministra za deželno brambo. Pod njim je c. kr. brambovsko zapovedništvo v raznih deželah in le-tem stojé c. kr. brambovska zapovedništva v raznih okrajih. Ob času vojske imenuje cesar zapovednike poedinim oddelkom črne vojske. V okraju, v katerem se nabira kateri brambovski bataljon, nabira se tudi batalijon črne vojske.

Kateri so razredi črne vojske? — Vsi črnovojniki delé se v 24 starostnih razredov, ki obsegajo leta od 19. pa do spolnjenega 42, kar je tako razumeti, da se črnovojniška dolžnost pričinja s poslednjim decembrom tistega leta, v katerem je človek 19. leto doživel in se zopet s poslednjim decembrom dovršenega 42. leta skončuje. Nabora ima črna vojska dva. Prvi obseza 19 razredov in sicer od spolnjenega 19. pa do spolnjenega 37. leta. Ta nabor je silno imeniten, kajti v njem so vse take osebe, ki so dejanski pri vojakih služile in doslužile. Če bode treba, klicali se bodo pred vsem dosluženci v črno vojsko, ker so taki že izurjeni in precej za službo, ne da bi se moral z njimi še čas tratiti za vojaško vežbanje. V drugem naboru so pa možje od pričetega 38. leta pa do končanega 42. Le-ti pa se bodo samo bolj za straže in drugo vojaško službovanje po posadkah rabili in ni verjetno, da bi kedaj smodnik duhali, to pa se zna prvemu naboru lahko primeriti. K večjemu bodo videli kri teči, kedar bodo ranjence prenašali.

Kdor bi pa, recimo, prostovoljno v vojake šel, preden bi bil 19 let star, tistega črnovojniška dolžnost, ko je dovršil dvanajstletno vojaško službo, veže še samo deset let. N. pr. če bi bil danes star 17 let in greš prostovoljno v vojake, si s svojim 39. letom že popolnoma prost črnovojniške dolžnosti.

Kdo pa vodi razvidništvo črne vojske? Občine, oziroma županstva. Vsako županstvo ima jako skrbno sestavljen zapisnik vseh črnovojnikov, ki imajo v dotični občini

domovinsko pravico. Tisti zapisniki so toraj temelj vsakemu nadaljnemu poslovanju političnih in črnovojniških gospôsk. Častniki in uradniki črnovojniški pa niso v črnovojniškem zapisniku vpisani, temveč posebej.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Oves in njegova setev.

Vsak kmetovalec skrbi sedaj za dobro seme, kedar se pripravlja sejat pšenico, rž, repo ali tudi lan. Ako ga ne premore sam doma, pa si ga pripravi z drugod, toda dobro mora biti prvo, kakor drugo. V tem ne zaostane celo tak, ki sicer ne izpusti rad izpod palca denarja.

Prav je tako. Dobro seme za setev je dobra podlaga za obilno žetev. Manj skrbi pa imajo kmetovalci za oves. Za-nj se jim zdi škoda kaj izdati, bodi že, da bi si seme kupili drugod, ako ga nimajo doma, ki je dovolje dobro, bodi potlej, da bi iz domačega pridelka izbrali za setev najbolje, kolikor ga imajo v lasti. Tudi za njivo, na kateri vsejó oves, ni jim velika briga, saj raste oves in rodi skorej povsod, celo na njivi, na kateri bi drugo zrnje ne dalo kaj prida sadú.

Resnica, oves raste rad in še rodi kolikor, toliko tudi v slabi zemlji, toda ali je že s tem vse v redu? Ne; ko bi se za oves več skrbeło, vrgel pa bi oves tudi več, veliko kmetovalcem. Prodati ga ni težko, pa tudi cena še mu ni slaba. Gotovo torej kaže kmetovalcem, da skrbijo še za oves, posebno za dobro seme in pa tudi za dobre, rodne vrste ovsa. Ako se še vseje potlej v gnojno, ali vsaj ne v rodo zemljo, bode še pridelek boljši in v obilniši meri.

Ako pa govorimo o vrstah ovsa, mislimo pač na to, naj se izbere taka vrsta, ki je blizu da najbolja tako gledé zrnja, kakor gledé slame. Nekaj let sem se je tudi v tem veliko grešilo — preveč so si ljudje izbirali, blizu tako, kakor pri krompirju. Pri tem je sedaj že sicer ponehalo, kajti kmetovalci so prepoznali, da je preobilna hvala nazadnje rada graja. Čisto navadno je bilo, da niso toliko in tacega pridelka nikdar dobili, kolikor se jim ga je obetaló. Grešili so pač že ti, ki so krompir za seme pridelovali, ali bolj še tisti, ki so ga potlej prodajali.

Kakor pa smo že rekli, so se sedaj kmetovalci že spametovali ter ne gredó več tako na hvalo, ampak na izkušnjo, preden si naročé novo vrsto krompirja. Da se ravnajo tako še gledé ovsa, to priporočamo tudi mi sedaj našim bralcem. Zato jim povemo nekaj poskušenj, ki jih je storilo neko društvo kmetovalcev na

Spodnjem Avstrijskem. To društvo živi sedaj že dve leti in ono se je doslej pečalo posebno tudi s tem, kako da kaže oves odbrati in kam ga gre sejati, da največ vrže.

Na 18 krajih so sejali in sicer domači oves in še troje drugih, švedski, dupovski in beselski. Iz teh poskušanj pa se kaže, da sta dupavski in beselski najboljša, izlasti kar se tiče zrnja. Manj dober pa je bil pridelek iz švedskega ovsca, mogoče pa, da mu sušno vreme leta 1885 ni dobro storilo.

Dupava je kraj na Českem, vreme že ondi ni posebno milo, za to pa je dupavski oves močan in vtrjen zoper vreme. Pridela se ga največ in je skorej edini pridelek. Le ta oves ima prijetno podobo, ker je njegovo zrno gladko, brez rese. Veliko sicer ni, pa trebušasto je in skorej vseskozi enako. Poskušanje so bile tudi z „zmagovalnim ovsom“. Njemu se pravi zmagovalni za to, ker so ga hvalili, da prekosi vse druge vrste ovsca. To je sicer resnica gledé slame, gledé zrnja pa je najslabši in kaže ga torej le sejati, ako ga hoče kdo kositi, dokler je še zelen.

Mi svetujemo torej našim kmetovalcem, naj si zberó dupavski ali beselski oves, ako si hočejo kako novo vrsto ovsca pripraviti. Sploh pa se priporoča dobiti si seme iz krajev, kjer je vreme bolj neugodno, kakor pri nas, toda zrno mora biti vseskozi dobro in zdravo.

Istotako mora se seme iz domačega ovsca odbirati, za seme je treba najboljšega, najzdravšega in enacega zrnja. Kakor pri drugem semenu, ki ga vzamemo za setev, tako je treba tudi pri ovsu premisleka: Za setev še najbolje zrno ni dovoljše dobro.

Sejmovi. Dne 12. marcija v Št. Juriju na juž. žel., pri sv. Lovrencu na Dravskem polju in v Selnici. Dne 15. marcija v Zdolah. Dne 16. marcija v Celju in v Vitanju. Dne 17. marcija v Lemberg, na Rečici, v Cmureku, v Trbovljah in v Slov. Gradcu.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Nemščina v naših šolah.) Imeniten sklep je stóril kranjski dež. šol. svet. Dozdaj se je na Kranjskem le v Ljubljani vsled sklepa mestnega odbora ljudske šole tako urejalo, da je slovenski jezik učni za vse predmete, nemščina pa se uči, kakor drugi učni predmeti, od 3. razreda naprej po več ur na teden. Na deželi pa so tri- in večrazredne šole v višjih razredih bile deloma nemške, sploh pa se je z nemščino že začelo v 1. letu, kakor na Štajerskem. Deželni odbor je torej že 1884. leta zahteval od dež. šolskega sveta, da naj vpelje na deželi za tri- in večrazredne šole isti učni načrt, kateri velja za Ljubljano. Deželni

šolski svet je vsled tega sklenil, da je na Kranjskem na vseh slovenskih šolah slovenski jezik učni za vse predmete in vse razrede od 1. do zadnjega leta. Zastran nemškega jezika pa je sklenil, da se na eno- in dvorazrednih šolah sploh ne uči, na tri- in višjerazrednih pa naj bode učni predmet, toda še le od 3. leta začeni. Za tako uredbo ljudskih šol so se malone vsi krajni in okrajni šolski sveti izrekli. S tem so odpravljeni dosedanji nedostatki v ljudskem šolstvu in so slovenske šole postavljene na popolnem narodno podlogo. Kar se pa tiče obligatnosti nemščine, ki je proti sedajšnjemu načrtu močno omejena, bi se lahko ugovarjalo, da po členu 19 se nikdo ne sme siliti, priučiti se drugemu deželnemu jeziku. Ko bi se torej kdo pritožil proti tej naredbi ali ko bi kakšen krajni šolski svet zahteval, da se nemščina na dotični tri- ali večrazredni šoli sploh ne uči, uverjen sem, da bi deželni šolski svet taki želji ustrezal, ker bi bila v zakonu utemeljena. Odslej še le bomo imeli na Kranjskem čisto slovenske šole s slovenskim učnim jezikom za vse predmete in vse razrede. Ukaz dež. šolskega sveta, o katerem se je pisalo po raznih časnikih, kakor da bi nekaj vpeljal, kar dozdej ni bilo, naznanja le že pred 2 leti storjeni sklep, ki pa se bode še le jeseni dejansko izvršil, ker so veščaki še le zdaj izdelali učni načrt in se mora pripraviti nekaj novih slovenskih učnih knjig namesto sedaj vpeljanih nemških ali nemško-slovenskih.

Od sv. Lovrenca na kor. žel. (Veselica. Sitnobe.) [Konec] Naši nasprotniki pa, kateri so hoteli zborovanje na vsak način preprečiti, so se kar penili od jeze. Dobro vedoč, da je zborovanje od višje gosposke dovoljeno, so vendar dali po občinskem beriču tisto nedeljo pri cerkvi oznaniti, da morajo biti ob 11. uri vsi „birchausi veršpert, ker bo ena zlo šarf patrolja“. — In res žuganje ni bilo zastoj. Sedem občinskih odbornikov z beričem na čelu se je zbralo, da so ob 11. uri začeli komandirati po trgu. K nam si vendar vsi niso upali, zato so poslali samo beriča „vohat“; ko pa je ta izvohal, da nocoj nima ničesar tukaj iskati, odcepel je v eni sapi ter to naznanil svojim tovarišem, kateri so se morali, ker so bile vse druge gostilne zaprte, zdaj domu podati se gret. Najbolj pa se nam je smililo tisto siromače iz spodnjega trga, katero že pri belem dnevu težko prestopava krčmarske prage, zdaj pa je moralo skoro celo noč okoli cepetati! V torek dne 22. pr. m. so zopet sklicali veliko sejo ter so sklenili, da se proti odlokom višjega oblastva pritožijo pri namestništvu samem. Izvolili so posebno deputacijo, katera se je resnično podala v Gradec. Kaj in koliko je tam opravila, še ne vemo, mislimo pa, da je tudi najvišji gospod v deželi le zaščitnik zakonov

in pravice. H koncu še omenimo, da ima naš odbor kar sejo za sejo, tako da so nekateri že prav nevoljni, da morajo vedno hoditi na rotovž posedavat. Le enemu se to prav dopade, in to menda zato, ker je letos prvokrat dospel do časti, da sme sedeti na odborniškem stolu, in ta je znani naš „general šribar“. On ne izpusti nobene seje, če tudi je ta med šolskim podukom. Da-si nas sicer to prav malo briga, smo vendar radovedni, ali je to postavno in torej njemu dovoljeno? — Sčasoma izvemo gotovo tudi to!

Od nekod. („Šolski vrt“.) V 9. števil. „Slov. Gosp.“ nekateri gg. učitelji slav. društvu sv. Mohorja priporočajo, da si preskrbi rokopis „Šolski vrt“, katero knjigo je v hrvaškem jeziku spisal g. Davorin Trstenjak, na slovensko pa jo je preložil in pomnožil g. Flegerič, ter nadalje izrekajo željo, da društvo ustreže tej „narodovi“ potrebi in knjigo založi. Da-si mi društvu nočemo davati nikakih nasvetov, temveč smo uverjeni, da bode slavni društveni odbor v izbiri rokopisov že pravo zadel, vendar pa si upamo reči, da je še mnogo večjih „narodovih“ potreb, nego je ta. Stališče, na katero se ima odbor pri izbiri rokopisov postaviti, mora biti vselej to, da se z nameravano knjigo ustreže narodovi masi, kajti ravno narod, to je kmetško ljudstvo je pri družbi glavni del, vsi drugi stanovi so sicer tudi zastopani; vendar pa je njih število le neznatno. Gotovo je tedaj, da bode slav. odbor takrat najbolje pogodil, ako je odbral knjige, katere se v prvi vrsti ozirajo na kmetško ljudstvo in nja raznovrstne potrebe in razmere. Vemo pa tudi gotovo, da imajo gg. učitelji v nemškem jeziku dovolj primernih knjig in časnikov, iz katerih se zamorejo natančno poučiti, kako je urediti šolski vrt. Nadalje pa tudi rečemo, da za nas sploh ni častno, ako se dandanes, ko se mejsobno spoznavanje slov. narodov in jezikov med nami vedno bolj širi, prelagajo knjige iz tako sorodnih jezikov, kakor je hrvaški, in to ne za priprosto ljudstvo, temveč v prvi vrsti za naše učitelje. (Konec prih.)

Od adrijanskega obrežja. (Pravično pomilovanje.) Dragi Štajarci! Malo kedaj slišite glas od naših krajev, kjer bivajo vaši bratje, koji se istotako vedno imajo boriti proti Lahom, kakor vi tam proti Nemcem. Ali zdaj nimam namena se pritoževati zbog tega, temveč vam tožim, da me je dopis iz Brega pri Ptujju (št. 6 „Slov. Gosp.“ od 10. svečana) nemilo dirnil, pa ne samo mene, ampak vse, koji tukaj čitamo omenjeni časnik, ker nismo pričakovali, da bodo Slovenci pri volitvah novega župana propali; kajti, kolikor nam je znano, biva v breški občini večina Slovencev in to vrlih mož. Milujemo vas, pošteni Breški Slovenci, da ste zopet za dolga 3 leta podvr-

ženi nemčurskemu jarmu, tem več, ker ste imeli do sedaj za župana občje spoštovanega gospoda Muzeka, koji je, kolikor nam je znano, vseskozi pravično spolnjeval županske dolžnosti. Veseli nas pa, da g. Muzek ni hotel prevzeti za naprej mesta občinskega svetovalca, kakor se mu je ponudilo, kar je lepi dokaz, da mož neče nemčurstva podpirati, vendar pa se nadjamo, da bo omenjeni gospod nekoliko te nemške ščurke, koji so zasedli občinske klopi, vedno še nadzoroval in njih poslovanje sem ter tje javno priobčil. Kar se tiče vaših, istotako naših slovenskih odpadnikov, se pa tolažimo s temi le besedami: Blagemu človeku že njegovo dobro srce kaže, da svoj jezik in svoj narod ljubi, kdor pa tega ne stori, je očitno nehvaležen sin svoje domovine. Lepo piše nek učen Nemec: „Kdor svojega sladkega in milega materinskega jezika ne ljubi, ne zasluži, da bi ga imenoval človeka.“ Zametovalec svojega narodnega jezika zametuje ravno s tem tudi svoj narod, zametuje svoje prijatelje in znanee, zametuje svoje brate, sestre in svoje stariše, kateri v tem jeziku govoré. Bog sam je pa ukazal: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bode dobro na zemlji.“ Sedaj kojemu je za to, naj se prebudi še v pravem času iz nevednega spanja; kajti slava je pri nas še doma, ki Slovincem lepo ime da. Novi župan, koji je nek mesar in mu je, kakor se bere v omenjenem dopisu, vino pomoglo na županski stol, ali bode še tudi za naprej po sejnih mešetaril, ali pa bode to odložil, tega se učimo gotovo iz njegovih činov. Narodnjaki.

Od sv. Andraša v Svičini. (Sprejem novega preč. g. župnika.) Dve župniji v našej škofiji nastavlja odslej admontski samostan s svojimi duhovniki. Sv. Jurij na Pesnici ima že 8 let za župnika preč. g. O. Korbinijana Lajha, dobro znanega boritelja na braniku slov. nemške meje; a Svičina je dobila 31. januarija stalnega novega g. župnika preč. O. Rudolfova Vagaja, doslej bivšega na gornjem Štajarskem v pastirovanju. Pri tej priložnosti pokazala je Svičina, da še visoko ceni in spoštuje duhovnike, ker je prav častno sprejela novega dušnega pastirja. Bila je Svičina prav svetešnje oblečena. Na cerkvenem stolpu so 4 velikanške zastave plapolale, na župnijski in drugih hišah jih je bilo tudi kaj videti, se vé, da zastave, ki lepotičijo le katoliške, avstrijsko-štajarsko-slovenske kraje. Ko se v župnijo novi g. župnik pripeljajo, možnarji naznanjajo njih prihod župljanom, zvonovi v Svičini jih milo začnejo vabiti. Zapustivši še za seboj pri Kašoviči lepi slavolok s primernim napisom in kinčem, zlasti na hiši dolge zastave vihrajoče, hitro ste dve kočiji obstali pri cerkvi poleg velikega krasnega slavoloka. Tu so zbrani: cerkv. ključarja, obč. predstojniki in vsi ime-

nitneji posestniki, pevci, ovenčana dekleta in učenke, učenci — vse, kar je le z doma smelo iti. Pevci Svičinski zapojejo papeževo pesem, a potem so pozdravili g. provizor S. novega g. župnika v imenu farmanov z besedami napisa: Veseli pozdravljam o preč. g. novega župnika! Rekli so med drugim: Od daleč ste prišli, od svojih ste odišli, k svojim pa prišli — h katoliškemu ljudstvu, kjer bote tudi našli ovčice, katere poznajo svojega pastirja, na mali Štajar k Slovencem, katerim bote v slov. materinskem jeziku oznanjevali besedo božjo, učili jih hvaliti in moliti Boga v jeziku, v katerem Vas je mati najpred Boga hvaliti in moliti učila. Na to stopi k novemu g. župniku srčna učenka Ivana Š., ter jim podari krasen šopek naravnih cvetlic, proseča jih v imenu mladine, naj to malo znamenje vdanosti in nedolžnega veselja prejmejo, mladino in učence pa v svoje srce vzprejmejo. Dobila sta tudi šopke dišečih cvetlic preč. gg. dekan Jareninski Jožef Flek in dvorski oskrbnik vlč. g. O. Henrik Rešek iz Jarenine, ki sta oba dnes prvokrat Svičino počastila. Novi g. župnik se prijazno zahvalijo za časten sprejem. Sedaj se vzporedijo ljudje, gredoč v cerkev molijo rožni venec med zvonjenjem in pokanjem možnarjev — spremljajoči vsi novega gospoda, katerega so ta den vlč. g. dekan slovesno v cerkev vpeljali, ter jih v premili in genljivi pridigi pristrčno priporočili novim slov. ovčicam. Ovčice žalostne, do sedaj neimajoče stalnega pastirja, so potolažili rekoč: Tudi tega gospoda bote ljubile, kakor so jih ljubile ovčice Gornještajarske, saj so bistre glave in dobrega srca. Služili so potem novi gospod slovesno sv. mešo, a po meši je bil slovesen vhod v župnijsko hišo, kjer se je gospodu čestitalo na mnogaja leta. Izročile so se jim cerkev in pastirovanje zadevajoče reči. Gospodu pa želimo, naj v naši ljubi Sloveniji najdejo isto ljubezen in vdanost, kakor so jo mnogo let živili pri Gornještajarskih vernikih.

Iz Slovenskih gor. (Nova knjiga.) Ravnokar sem prečital novo knjižico: „Jugoslovani v zlati Pragi in slavnem Velegradu“ in smem jo vsem zavednim Slovencem, zlasti kmetom prav toplo priporočiti. Njeni spisatelj je popotnik Alojzij Vakaj pri sv. Ani v Slov. goricah, pošta Murek, cena s poštnino vred 50 kr. Ne bodem v široko hvalil tega delca, nego navedem poročilo „Slovenca“ in „Mira“. Prvi je prinesel mej drugim sledeče: „... Pisana je z velikim navdušenjem, tako, da bralca res živo gane. Posebno dobro slika, kakó navdušeno so Slovence sprejemali na českih postajah, zlasti pa v Pragi. Krepak je tudi konec, v katerem vsem Slovencem gorko na srce poklada, naj bi Čehe jednako slovesno sprejemali od Spielfelda do Ljubljane, kadar nas obišejo. Slednjič navdušuje slovenske fante za to, da

bi zažigali povsod kresove na čast sv. blag. 4. jul. vsacega leta. V dodatku so kratki životopisi Strossmayerja, Majarja, Gregorčiča in Legota. Spominja se tudi še dveh umrlih sopotnikov dekana Trafenika in kmečkega sina Perkota.“ „Mir“ piše sledeče: „Prav lepo in domače popisuje se to romanje in pripoveduje se prav mikavne reči o Dunaju, Brnu, Pragu, Velegradu itd. Res, to je knjižica za poduk in kratek čas, posebno za naše kmečke hiše“. Nadalje mi ni potreba hvaliti, samo pričakuje se, da bo knjiga skorej razprodana; ker potem lahko upamo od mladega pisatelja še več kaj koristnega. Zlasti bi nas veselilo, da bi se tamkaj na slovensko-nemški meji napravilo „Bralno društvo“ in se ustanovila podružnica sv. Cirila in Metoda, kar Bog daj v korist milemu in zapuščenemu narodu slovenskemu tukaj na slovensko-nemški meji!

J. K—k.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Grof Taaffe je v ponedeljek, dne 7. marcija, imel svojo 20letnico. Leta 1867 je bil namreč prvokrat sedel na stol ministra notranjih zadev in vsled tega so mu njegovi uradniki sedaj podali krasno addresso, vladne novine pa ga šlavé čez vso mero ter mu pojó hvalo — tako, da je menda že njim je preveč. Ker zadeva slov. ljudstvo na Štajarskem in Koroškem, pač ni uzroka, da se mu poje hvala. — Stari vit. Schmerling se pripravlja na govor, ki ga misli izpustiti v gosposki zbornici zoper ministra bar. Pražaka. Možu ne da mirú, če se kje v Pragi ali v Brnu napiše kaka beseda česki pri višjih sodnijah. To mu je za cesarstvo nevarno ali ka-li? — Vlada gleda sedaj ljudem, ki kupijo kmetijo na licitaciji pa jo kmalu prodajo na kose, nekaj na prste, toda dokler dopusti postava prosto razkosovanje, ne more jim prav do kože. Na nemškem Štajarskem pa tudi pri nas se je že veliko kmetij na tak način razdrobilo. — Volitve volilnih mož v Velikovskem okraju so gotove, kakor trdijo nemškutarji, imajo le-ti skoro povsod večino. No, to lahko, saj so bili slov. posestniki izostali skorej povsod. Škoda! — Obrtniki tudi po Kranjskem niso posebno zadovoljni z obrtno postavo ter pravijo, da skrbi ona pač za pomočnike, celo nič pa za mojstre. — V Ljubljani je bila zadnje nedeljo tudi 20letnica, to pa slov. gledišča. Odkar je deželno gledišče pogorelo, imajo slov. predstave v čitalnici. — V nekaterih krajih Primorja so pomrle žene porodnice, ne da se je znalo, zakaj? Mislili so že na kako novo bolezen, toda našli so, da so umrle le vsled — mraza. Ker je v tamošnjih krajih vreme povprek milo, nimajo v hišah peči. Letos pa je bila tudi tam nekaj časa huja zima in le-ta je torej pobrala nekaj porodnic.

— Slov. „otroški vrt“ v Gorici napolnjuje se prav lepó in dajo va-nj tudi premožniši stariši svoje otroke. — V Trstu so sestavili nek odbor, naj pobira denarja za tiste, ki so na Italijanskem kako škodo trpeli v potresu. Ne branimo jim sicer tega, vendar pa upamo, da bodo ti Lahoni poslej tudi pobirali, ako se izgodi v našem cesarstvu kaka nesreča. Doslej še nismo tega brali. — V Opatiji biva cesaričina in ostane menda ves mesec tamkaj. — Hrvaški sabor ima se v kratkem izreči, je-li naj velja volitev kakor doslej na 3, ali kakor hoče vlada, na 6 let. Doma, v Madjariji, je to že lani vlada dosegla. Regnikolarna deputacija, ki ima razmerje med Madjarsko in Hrvaško spraviti v red, je tri leta delala a na zadnje razšla brez vsega uspeha, Madjari čejo, da se uči na vseh hrv. šolah madjarščina ter da bode v vseh uradih notranji jezik madjarski. Tega še tudi ta „narodna stranka“ ni mogla vzprejeti — stranka, ki sicer nosi nizko „čepice“ pred madjarskim „kalpakom“.

Vnanje države. Pri Bolgarih so — zavoljo spremena ali ka li — v unem tjednu imeli ustajo zoper sedanjo vlado v Ruščuku. Vladi pa je bila takrat sreča mila ter je ustajo hitro zadušila. Kacih 9 veljakov, ki so bili pri ustaji, so v nedeljo ustrelili, veliko drugih pa zaprli v ječo. — Turški poslanec, Riza-bej, je bil v Sofiji ter je bolgarski vladi svetoval naj bi se z Rusijo pogodila ali tej ni bilo veliko volje za to. — V Albaniji vre in pravi se, da zato, ker se bojé Črnogorcev. Le-ti bi namreč radi Albanijo pod svojo oblast. Koliko je na tem resnice, odloči se težko, resnica je pa, da se je Črna gora spustila do grla v orožje. — Da se širi pri srbskih vojaki in v srbskem ljudstvu ruski duh (mar vsled trdih rubljev?), to se sicer zatrjuje semtertje, ali nam se dozdeva, da je v tem le malo resnice. — Ruska vlada je za povišanje carine na železo ter zadene s tem ob enem Nemčijo in Anglijo, kajti se iz teh držav vpeljuje največ železa na Rusko. Prav to pa, kakor je podoba, namerava ruska vlada. Pristanišče v Odesi se razširjuje in upa se, da se veliko blaga potem ne bode več skozi Trst ali Reko — naši mesti — vozilo na Rusko. To bi bila za obe mesti velika izguba. — Nemški cesar je zdaj na površju ter se rodi vsak den kaka novica čez-nj, dnes, da je mrtev. jutri pa, da je čil in zdrav, kakor riba v vodi. No zadnje bode pri 90 letih, ki jih ima cesar na ramenih, težko, a tudi prvo še ni resnica. Čez nove volitve ima starček veliko veselje in pravi, da so one mu najljubše vezilo za 90letnico. V novem državnem zboru ima Bismark za-se 221, proti sebi pa 176 poslancev, ako se mož ne moti. — V Monsu na Belgijskem se je udrla jama, v kateri so kopali premog, in se je 152 delalcev zasipalo. Vsled te nesreče je v delal-

skih krogih veliko siromaštvo, kraljevič Balduin je prišel sam tje ter je razdelil med nesrečne družine veliko denarja. — Francozi so jako veseli, da so pri zadnjih volitvah v onih deželah, ki si jih je l. 1870 Nemčija osvojila, zmagali vsi možje, ki si želé nazaj na Francosko. To res ni znamenje za to, da ima ondi ljudstvo rado Nemce. Ako so taki, kakor pri nas, ni zato, da se človek čudi temu. — Italija ima sedaj sopet prejšnje, staro ministerstvo. — Na mestu kard. Jakobinija pride v Rim iz Madrida nuncij sv. Očeta, da prevzame njegove posle. Mož zavživa posebno zaupanje pri sv. Očetu. — Kjer kupuje vsaka država in državica orožje, tam ne more izostati tudi Španija. torej se oborožuje tudi ona, vendar pa samo toliko, da se lahko postavi v bran, ako jo sovražnik napade. — V Ameriko se preseli vsako leto kako število Slovencev ter si poišče v novem svetu sreče. A lepo je od njih, da ne pozabijo tam ne, da so katoliki in ne, da so Slovenci. V mestu Calumet imajo od lani „podporno društvo sv. Jožefa.“ Va-nj sprejme se le Slovenec in obravnava se torej v društvu tudi le slovenski. V ono mesto hodi to leto tudi „Slov. Gospodar“, ter jim poroča, kako se godi nam v starem svetu. Dnes jim naj nese veselo pozdravljenje!

Za poduk in kratek čas.

Najnovejši potres.

(Konec.)

V mestu Mentoni ni hiše, ki bi ne imela razpoklin; vojašnica in poštni hram sta se porušila, kakor bi pihnil po njima. Ni bilo druga slišati, kakor besno stokanje, ranjenih ali od straha na pol iznorelih ljudi. Bolene nosijo na pobrežje morja. Nobena hiša ni brez škode, ljudje hitijo vsi na železnico, da prej ko slej zapustijo nevarni kraj. Po ožih ulicah je prepovedano hoditi; ljudje stanujejo na polju pod milim nebom; Mentona je videti, kakor veliko cigansko gnezdo. Obok nad velikim altarjem cerkve se je med mešo porušil, a k sreči ni nikogar ubil. Cerква čistega spočetja je do drugega razdjana.

Iz mesta Turina poizvemo, da je ljudstvo po prvem stresu letelo na cesto ter v ponočnem oblačilu na ulicah zmrzavalo, dasiravno je bilo pet stopinj mrzrote. Veliko hiš je razpokanih, pohištvo se je premetavalo, ure so zastale, zvonovi so ob svojem jeli zvoniti.

V Genovi, kjer so hiše jako visoke in imajo do osem nadstropij, je nevarnost tem večja; vse hiše stojijo prazne. Mestice Dianomarina je podoba neznanskega stoka in joka; ne ene hiše ni cele, vse so porušene. Več kakor 600 ljudi je zidovje ali pobilo ali pa ranilo. V neki hiši je bil ravno ples; potres je

vse pokopal in dozdej še niso do nobenega mogli dokopati. V Bajardi se je to zgodilo med službo božjo; okoli 300 ljudi je rušeče se cerkveno zidovje pokopalo. Tudi v Castellari se je cerkva porušila ter pokopala kakih 50 oseb. Občina Bussana je vničena; vseh 400 prebivalcev je mrtvih. Mestici Pinocastello in Cricale je dvoje velikih razvalin. Najnovejši glasovi pravijo, da je v vsem do 2000 ljudi v strašnem potresu storilo smrt. — Večni Bog nas varuj strašne šibe potresa!

Smešnica. 10. Oče in sin sta peljala težek voz drv domov in že je solnce zahajalo, pa sta še imela precej pota pred seboj. „Čuj, France“, tolaži sedaj oče sina, ki je že obnemagoval, „le zdrži še do doma! Doma, če Bog da, bova pa debel krompir v oblicah jela.“ — „Oj“, odvrne sin očetu, „kaj pomaga, če Bog da krompirja, mati pa ga ne bodo skuhali za naju!“

Razne stvari.

(Cecilijino društvo za Lav. škofijc.) Društvo, čegar namen je cerkveno glasbo gojiti po cerkvenih določbah, se vstanovi v nedeljo dne 13. marcija ter bode zbor v Mariboru v stolni župniji ob 11. uri dopoldne. Društvena pravila so od cerkvene in državne oblasti potrjena. Ud zamore postati slednji katoličan Lav. škofije; udnina znesne na leto 2 fl. ali enkrat za vselej 20 fl. Obširni poziv prinese prihodnja „Cerkv. priloga“. Začasni odbor: Dr. Križanič, K. Hribovšek, Dr. Kukovič, Fr. Heber, Al. Meško.

(Obč. zbor.) Posojilnica v Šoštanju ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 14. marca 1887 ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: I. Poročilo; II. volitev ravnateljstva in nadzorništva; III. prememba pravil; IV. razni predlogi. Ko bi pa k temu občnemu zboru ne došlo dovolj udov, bode drugi občni zbor ravno tajisti dan ob 11. uri predpoldne.

(Sadjerejci pozor!) Na drevesih je letos videti obilno suhega listja, v katerem je gosenična zalega. To suho listje se naj z nizkih dreves potrga, dokler še je čas, na visokih drevesih pa se naj z gorečimi bakljami, ki se na dolgi kol ali drog nataknejo, požgé in pokonča — drugače ne bo sadja.

(Bela žena.) V torek dne 8. je na poti iz Celovca v Maribor mašinist Fr. Amon vzbodel in je še, predno so ga v Maribor pripeljali, umrl. Žena pa dvoje otrok žaluje za njim.

(Samomor.) Sedaj ni več redko, da se izgodi tudi pri vojaki samomor. Zadnjo nedeljo se je v Mariboru v kasarni, ki je blizu sredi mesta, ustrelil nek c. kr. lovec. Bil je, kakor se pravi, za visok denar igral in je tudi, kakor je to že v navadi, izgubil ter si poiskal tolažbo — v smrti.

(Redko.) Ni lahko verjetno, toda piše se v nekih zloglasnih nemških novinah, da to leto pri sv. Lenartu v slov. goricah ves pust ni bilo nobene poroke. Ali to že bodi, kakor koli, toda da je kriva tega „črna vojska“, kakor se blodi v onih novinah, to se nam zdi — raca.

(Bauernverein.) V nedeljo dne 13. marcija ima bauernverein za okolico Mariborsko nek zbor pri sv. Lovrencu v puščavi. V njem pride gotovo na vrsto neslana resolucija o soli. Dobro bi bilo, ko bi tu kmetje sami izrekli svojo misel ter s tem zamašili bauernvereinu neslana usta enkrat za vselej.

(Veselo znamenje.) Dijaška kuhinja v Celju je veselo pričela. V teku par dni se je 560 gl. 48 kr. nabralo. V tem je več ustanovnikov. Nadrobno poročilo pride v prihodnjem lisu.

(Dijaška kuhinja) v samostanu č. gg. oo. minoritov v Ptujju je meseca februarja t. l. podelila revnim dijakom 462 porcij ter imela 69 gl. 30 kr. stroškov. Od 20. sept. l. l. do 1. marca t. l. je uže 2601 porcijo v vrednosti 390 gl. 15 kr. razdelila. Z nova so darove poslali nastopni č. gg.: Jakob Kovačič, narodni učitelj v Ljutomeru, nabral in poslal 21 fl. 55 kr.; dr. Fr. Gross, c. k. sod. pristav v Ljubljani, 5 fl., Slovenci iz Ljubnega 5 fl., Jak. Kolednik, župnik na Hajdinju 4 kg. masla, dr. Lav. Gregorec, drž. poslanec, 2 fl., dr. A. Ferjančič, drž. poslanec 2 fl., Tom. Mikl, trgovec pri sv. Marjeti niže Ptujja 1 fl., Fr. Kosér, posestnik v Št. Lovrencu v sl. g., 1 fl. Vsem blagim dobrotnikom pristrčna zahvala! Bog plati!

(Nov most.) Sedaj bode vendar-le resnica z mostom pri Ormožu čez Dravo. Brž, ko bode čas za to, prične se staviti, kakor se nam javlja. Ta most je tem imenitniši, ker veže Stajarsko s Hrvaško.

(Za nagrobni spominek) Božidarju Raiču, so nadalje darovali sledeči gg. rodoljubi: Zelenik J., prof. na Dunaju 20 fl., č. g. dr. J. Muršec, zlatomešnik v Gradcu 7 fl., č. g. Podhostnik A., kapl., g. Hribar Iv., glavni zastopnik banke Slavije, po 5 fl., č. g. A. Vodušek, župnik v Leskoveci, č. g. Zmazek Fr., župnik pri sv. Urbanu, po 3 fl., g. Mikl Toma, trgovec pri sv. Marjeti 2 fl., Vidovič Jan., kmet v Prvencih, dr. Šlander, zdravnik v Mozirji, č. g. Ramor, župnik, g. Lipold J., g. Lipold Marko, rudarski uradnik, g. Goričar A., veleposestnik, Jeraj A., veleposestnik, Pirš Jože, velepos., Koser Fr., c. kr. poštar v Juršincih, po 1 fl. Vkup 54 fl. Srčna hvala vsem gosp. dariteljem! Anton Gregorič, tajnik.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Pajmon 20 fl., Marzidovšek 11 fl., Šalamun 6 fl., Janžekovič 2 fl., Meško Al., 2 fl., Novak in Kapler po 1 fl.

(Duhovne spremembe.) Č. g. Jože Fleck, dekan v Jarenini, postal je kn. šk. duh. svetovalec in č. g. Jožef Tombah, dekan v Rogategu. Za provizorja k sv. Vidu pri Valdeku pride č. g. France Leber, kaplan v Št. Ilju pri Turjaku, č. g. Fr. Kocbek, kaplan pri sv. Martinu na Pohorju, gre pa na njegovo mesto za kaplana v Št. Ilj. Kaplanija pri sv. Martinu ostane prazna.

Loterijske številke:

V Gradcu 5. marcija 1887: 20, 21, 85, 78, 40
Na Dunaju " " 74, 86, 5, 38, 9
Prihodnje srečkanje 12. marcija 1887.

Poslano.

„Azienda“ Vojaško zavarovanje.

V seji z dne 28. februarija t. l. je upravno svetovalestvo tega društva sklenilo, veljavne pogoje za zavarovanje tje prenarajati, da se društvo prihodnjč zaveže, poroštvo, ako zavarovane zahteva, tudi na vojaško nevarnost razširiti, in sicer na podlagi odločeb, katere so v posebnem pravilu odločene.

Ob enem se je tudi pravilo ustanovilo. Isto razločuje zavarovance, kateri samovoljno ali po poklicu, in zavarovance, kateri vojaško službo samo storijo, da občno dolžnost vojaške službe izpolnijo. Prvi vrsti se vojaško zavarovanje za kapitalsko dodatno zavarščino po 5% zavarovanega zneska za vsako leto vojaške nevarnosti dovoli. Zavarovanci druge vrste plačujejo za razširjenje poroštva „Aziende“ na nevarnost vseh vojsk, ki nastanejo, dokler njih dolžnost vojaške službe traja, zmeren priklad k normalni zavarščini. Ta priklad se vrsti po starosti zavarovanca, se spreminja med 5 od tisoč za 20 let stare in 2 od tisoč za 42 let stare zavarovance in zneske za najprej dotične vrste starosti od 30—37 let blizo 3 od tisoč za vsako zavarovalno leto. Zavarščina se znižuje za obe vrsti po razmerji prirastka založne zavarščine in se more v mejletnih in mesečnih delih plačevati.

S temi določbami je društvo več privolilo, kakor je doslej bilo privoljeno in je vojaško zavarovanje tako uravnalo, da ga vsi zavarovanci lahko sklepajo brez posebno imenovanja vrednega denarnega darila.

Vsake vrste semena

bodi si detelje, trave, zelišča, gojzadne ali sadne peške, kakor tudi več sort lepih cvetlic priporoča po solidni nizki ceni

M. Berdajs
v Mariboru.

2-4

V lekarni pri „Zamorcu“

na Dunaju, Tüchlauben 27

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti. 7—24

Nove, bolj priročne podobice v raznih barvah za družbo živega Rožnega venca dobivajo se: „Roža“ 15 listkov po 50 kr. (in poštino) pri vodstvu bratovščine pri sv. Jakopu v Ljubljani, pa tudi potom vseh knjigarjev. 2-2

Penzionirani činovnik

išče stanovanje v mestu Mariboru, s tremi sobami in z drugimi potrebnimi shrambami (ne sme pa biti temno in vlažno); ako kdo ima tako stanovanje, naj to naznani pod naslovom F. K. W. po uredništvu „Slov. Gosp.“ 2-3

**Na
znanje
krčmarjem,
kavarjem
in
trgovcem.**

Najfinejše žganje iz žita	hktl. za 18 gld.
Najfinejša slivovica	„ „ 26 „
„ droženka	„ „ 38 „
Najfinejši Kuba-Rum	„ „ 38 „
Najfinejše rozolije vseh vrst	„ „ 28 „

Naslednje pijače razpošiljajo se v hrastovih sodih z železnim obročem blizo 4 litre s poštnim povzetjem **franko** na vse poštne postaje v Avstriji, ne da bi prejemnik še kaj stroškov imel.

Najfinejši čajski Rum iz Jamaike	4 gld. 80 kr.
„ Kuba-Rum	2 „ 90 „
„ prava Sirmijska Slivovica	3 „ 60 „
„ Štajerska višnjevka	3 „ 80 „
„ brinjevka	2 „ 90 „
„ kimeljnovc	2 „ 60 „

Najfinejše klostersko, Benediktinar 3 „ 80 „

Esenca za želodec iz gorskih zelišč, izvrstna zdravilna in okusna pijača proti boleznim v želodecu, kataru in krču v želodecu.

1 steklenica s poročilom, kako se rabi 40 „

Vse razpošilja v obležanej kakovosti

grajščinska žganjarija in tovarna

Benedikta Hertl-a

10-10

v Konjicah na Spodnjem Štajerskem.